

רשומות

הצעות חוק

2 בספטמבר 1964

623

כ"ה באלול תשכ"ד

עמוד

290

חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 3), תשכ"ד—1964.

חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 3), תשכ"ד-1964

- תיקון סעיף 20 1. בסעיף 20 לפקודת התעבורה¹ (להלן – הפקודה), אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- “(כ) שוטר שבידו רשיון נהיגה תקף מטעם משטרת ישראל, רואים אותו כאילו היה בעל רשיון נהיגה לפי פקודה זו שעה שהוא נוהג רכב שאינו רכב של משטרת ישראל לשם ביצוע הוראות פקודה זו והתקנות, לרבות חוקי העזר, שהותקנו לפיה, או לשם מילוי תפקידיו כשוטר לפי חיקוק אחר.”
- תיקון סעיף 25 2. בסעיף 25(א) לפקודה, אחרי פסקה (4) יבוא:
- “(5) עבירות על חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961², והתקנות לפיו, אם העבירות נוגעות לכלי רכב.”
- תיקון סעיף 30 3. בסעיף 30(1) לפקודה, במקום “עשרים לירות” יבוא “מאה לירות”, ובמקום “חמשים לירות” יבוא “מאתיים לירות”.
- תיקון סעיף 36 4. בסעיף 36 לפקודה, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- “(ב) מי שנפסל על חנאי ייפסל אם עבר, תוך תקופה שנקבעה בגזר דינו ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים, אותה עבירה שעליה הורשע, או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה, או עבירה אחרת שיקבע בית המשפט בגזר הדין, והורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה.
- (ג) הונקופה האמורה תתחיל מיום מתן גזר הדין, ואם נושא הנאשם אותו זמן עונש מאסר – מיום שהרורו מן המאסר; והכל כשכית המשפט לא הורה אחרת.
- (ד) אוזכרה בקביעת העבירות לפי סעיף קטן (ב) הוראת חיקוק והיא בוטלה לאחר מכן והוראה אחרת באה במקומה, יראו את גזר הדין כמאזכר את ההוראה האחרת.
- (ה) מי שנפסל על חנאי והורשע בשל עבירה נוספת כאמור, יצווה בית המשפט על הפעלת הפסילה על חנאי, ורשאי בית המשפט להורות בצו שהפעלת הפסילה על חנאי תהיה בכפוף לתוצאות הערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת; הצו יינתן על ידי בית המשפט שהרשיע את הנאשם בשל העבירה הנוספת והוא יכול להינתן על ידי כל בית משפט המוסמך לדון באותה עבירה.”
- תיקון סעיף 40 5. בסעיף 40 לפקודה, אחרי “בסעיף 64” יבוא “או לפי סעיף 64א”.
- תיקון סעיף 41 6. בסעיף 41 לפקודה, אחרי “בסעיפים 37–40” יבוא “למעט פסילה בשל הרשעה על עבירה לפי סעיף 64א”, ובמקום “סעיף 36(ב)” יבוא “סעיף 36(ב) עד (ה)”.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, תשכ"א, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64; ס"ח תשכ"ד, עמ' 78.
² ס"ח תשכ"א, עמ' 58.

תיקון סעיף 42

7. בסעיף 42 לפקודה, במקום "בסעיף 44" יבוא "בסעיפים 44 ו-44א".

הוספת סעיף 44א

8. אחרי סעיף 44 לפקודה יבוא:

44א. (א) הורשע אדם על עבירה לפי תקנה שהותקנה על פי פקודה זו האוסרת הסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי או ברכב מסחרי, או השכרת רכב פרטי או רכב מסחרי לשם הסעה כאמור, או מתן הרשאה להסעה כאמור ברכב פרטי או ברכב מסחרי (להלן – עבירת הסעה), רשאי בית המשפט – בנוסף לכל עונש אחר – לפסול את בעל הרשיון לרכב שבו בוצעה עבירת ההסעה מהחזיק ברשיון לכל רכב או לסוג מסויים של רכב או לרכב מסויים, לצמיתות או לתקופה מסויימת.

"פסילה מהחזיק ברשיון רכב"

(ב) הורשע בעל רכב על עבירת הסעה ובשתי השנים שקדמו לאוחה עבירה כבר הורשע בה, דינו – בנוסף לכל עונש אחר – פסילה מהחזיק ברשיון לכל רכב לתקופה שלא תפחת משנים עשר חדשים, אולם רשאי בית המשפט, בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין, להורות על פסילה כאמור לתקופה קצרה יותר."

תיקון סעיף 46

9. בסעיף 46 לפקודה, במקום "שסעיפים 35–42 או 43 ו-44 חלים עליה" יבוא "שסעיפים 35 עד 42, או 43, 44 ו-44א חלים עליה".

תיקון סעיף 52

10. בסעיף 52 לפקודה, בסופה, יבוא:

"אולם אם קבעה רשות הרישוי בחינות ובדיקות תוך התקופה האמורה והאדם לא עמד בהן מסיבה שאינה תלויה ברשות הרישוי, תהיה תקופת ההתלייה עד תום הבחינות והבדיקות שקבעה רשות הרישוי."

תיקון סעיף 62

11. בסעיף 62 לפקודה, במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) בהיותו בעל רכב, שקצין משטרה בדרגה שאינה פחותה מדרגת מפקח משוכנע שבדרך השימוש בו היה משום עבירה, או מחזיקו של רכב כאמור או אדם שרכב כאמור בשליטתו, אינו מוסר תוך 15 יום מדרישתו של קצין משטרה ידיעה שבידיו למסרה והיא עשויה להביא לזיהויו ולתפיסתו של מי שהשתמש כאמור באותו רכב."

הוספת סעיף 64א

12. אחרי סעיף 64 לפקודה יבוא:

64א. נוהג רכב שפגע תוך נהיגתו באדם, ולא עצר את הרכב במקום התאונה, או נמנע מלהגיש לנפגע עזרה מתאימה שביכלתו להגיש בהתאם לנסיבות, לרבות העברתו לטיפול רפואי לתחנת עזרה ראשונה, לרופא, לבית חולים או – לפי בקשת הנפגע – למקום אחר, אף שידע, או בנסיבות המקרה חייב היה לדעת, את דבר הפגיעה, דינו – מאסר עשר שנים, עם קנס או ללא קנס, ובלבד שלא יוטל עליו מאסר על תנאי אם כעונש יחיד ואם כעונש נוסף ולא יינתן עליו צו מבחן."

"הפקרה אחרי פגיעה"

תיקון סעיף 70

13. בסעיף 70 לפקודה, אחרי פסקה (22) יבוא:

"(22) הסדר שעות עבודה, נהיגה ומנוחה של הנוהגים ברכב ציבורי, אוטובוס, רכב מסחרי וכן רכב מנועי אחר שמסיעים בו שמונה אנשים או יותר בנוסף על הנהג, או של העובדים בקשר לכלי רכב כאמור, והפיקוח על ביצוע הסדר כאמור."

14. אחרי סעיף 70 לפקודה יבוא:

70א. (א) נמצא רכב עומד במקום שהעמדתו אסורה על פי חיקוק, רואים את בעל הרכב או מי שהרכב בשליטתו (להלן בסעיף זה – בעל הרכב) כאילו העמידו כאמור, אלא אם הוכיח שהרכב היה אותה שעה ברשותו של אדם אחר או שהרכב נלקח ללא הסכמתו.

“אחריות לחניה וגרידה”

(ב) רכב העומד במקום שהעמדתו אסורה על פי חיקוק או בנסיבות שיש בהן כדי הפרת סדרי תנועה או בטיחותה (להלן – רכב מזיק), או שלדעת שוטר דרושה הרחקתו או גרירתו לשם מילוי תפקידיו, רשאי שוטר להורות לבעל הרכב להרחיקו או לגררו.

(ג) לא מילא בעל הרכב אחרי הוראת שוטר כאמור, או אינו נמצא במקום, רשאי שוטר, בין בעצמו ובין על ידי אחר, להרחיק את הרכב, לגררו ולהחסינו במוסך קרוב או במקום מבטחים אחר.

(ד) הונאות הפעולות האמורות בסעיף קטן (ג) ביחס לרכב מזיק, בסכום שנקבע, יהיו מוטלות על בעל הרכב והוא יהיה חייב להחזיר אותו סכום לאוצר המדינה.

(ה) בוצעו הפעולות האמורות בסעיף קטן (ג) על ידי מי שאינו עובד המדינה, ישלם לו אוצר המדינה את הסכום שנקבע.”

15. בסעיף 77(א) לפקודה, במקום “הממונה על המחוז ורשות הרישוי” יבוא “שר הפנים ושר התחבורה.”

תיקון סעיף 77

16. בסעיף 4 של החוספת השניה לפקודה, במקום “(למעט עבירות כאמור שנעברו בדרך עירונית)” יבוא “(למעט עבירות לפי תקנות 146 (א) (1) ו- (5) שנעברו בדרך עירונית).”

תיקון החוספת השניה

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרתו של החוק המוצע בזה הוא לתקן את פקודת התעבורה מספר תיקונים שהנסיון מחייבם, ואלה עיקרי התיקונים, להוציא תיקונים פורמליים גרידה:

א. סעיף 20(ב) לפקודה מורה:

“הייל או שוטר שבידו רשיון נהיגה תקף מטעם צבא הגנה לישראל או מטעם משטרת ישראל, אינו חייב ברשיון נהיגה לפי פקודה זו, שעה שהוא נוהג רכב של צבא הגנה לישראל או של משטרת ישראל, הכל לפי הענין; שוטר שבידו רשיון נהיגה תקף מטעם משטרת ישראל וכן תעודת בוחן תנועה מטעם משטרת ישראל, רואים אותו כאילו היה בעל רשיון נהיגה לפי פקודה זו שעה שהוא בוחן כדין רכב מנועי מכל סוג שהוא.”

ישנם מקרים שבהם חייב שוטר להרחיק רכב העומד או חונה בדרך במקום שהעמדתו או חנייתו אסורה או גורמת להפרעה או מפגע (תקנות 86(ב) ו- (ד) לתקנות התעבורה, תשכ”א-1961), ויש ששוטר נאלץ לנהוג ברכב נגרר הנוסע על גלגליו (תקנה 98(ד)). לפי הגוסס הקיים של סעיף 20(ב) לפקודה, שוטר שבידו רשיון נהיגה מטעם משטרת ישראל, אינו חייב ברשיון נהיגה לפי הפקודה רק שעה שהוא נוהג רכב של משטרת ישראל. כמו כן, לפי תקנה 98(ד) הנ”ל אסור לאדם לנהוג ברכב נגרר הנוסע על גלגליו אלא אם הוא בעל רשיון נהיגה לרכב מאותו סוג לפי הפקודה. נמצא שרשיון הנהיגה המשטרתי אינו מספיק לשוטר שעה שהוא נוהג ברכב שאינו רכב משטרתי ואשר אותו הוא הפץ להרחיק ממקום עמידה או חניה אסור, או שעה שהוא נוהג ברכב נגרר לא-משטרתי הנוסע על גלגליו.

מוצע איפוא לקבוע בסעיף 20 לפקודה הוראה שלפיה יספיק לשוטר רשיון גהיגה משטרתי שעה שהוא גוהג ברכב כלשהו לשם ביצוע הוראות הפקודה והתקנות שהותקנו לפיה או לשם מילוי תפקידיו כשוטר לפי חיקוק אחר (סעיף 1).

ב. מוצע להקנות לשופטי התעבורה את הסמכות לדון בעבירות על החוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961, והתקנות לפיו, במידה שהעבירות נוגעות לכלי רכב, בנוסף לסמכויות השפיטה הנתונות לשופטי התעבורה כיום לפי סעיף 25(א) לפקודה.

ואלו העבירות המוגדרות בחוק למניעת מפגעים (בסעיפים 2, 3 ו-4 שבו):

- (1) גרימת רעש חזק או בלתי סביר;
- (2) גרימת ריח חזק או בלתי סביר;
- (3) גרימת זיהום אויר על ידי עשן, גזים, אדים, אבק וכיוצא באלה.

הסמכות שמוצע להקנותה לשופטי התעבורה, לדון בעבירות על פי החוק למניעת מפגעים הנוגעות לזיהום אויר ע"י כלי רכב, מקבילה לסמכות הנתונה לשופטים אלה כיום לדון בעבירות על פי תקנה 138 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961. תקנה זו אוסרת נהיגת רכב והעמדתו בדרך אם הוא "מפריש גזים, עשן, שמן או חומר דלק במידה העולה על ההפרשה הרגילה בכלי רכב מסוג זה או במידה העשויה לגרום הטרדה לעוברי דרך או לפגוע בבריאות".

יצורף ביצועו של החוק למניעת מפגעים לגבי זיהום אויר מכלי רכב, הותקנו תקנות למניעת מפגעים (זיהום אויר מכלי רכב), תשכ"ג-1963 (והן תוקנו על ידי תקנות למניעת מפגעים (זיהום אויר מכלי רכב) (תיקון), תשכ"ד-1963). תקנות אלה נכנסו לתוקף ביום 25.10.63 לגבי זיהום אויר מכלי רכב בתחומי ירושלים, תל-אביב והערים הסובבות אותה וחיפה, והחל מיום 25.7.64 הורחבה תחולתן והוחמרה. יש לצפות לכך שיתרכבו האישומים נגד נהגי רכב בשל גרימת זיהום אויר לפי החוק למניעת מפגעים, ורצוי שאפשר יהיה להגיש אישומים אלה בפני שופטי התעבורה, הדנים בעבירות לפי מכלול הדינים הנוגעים לתנועת כלי רכב.

התיקון המוצע יגרום ליעול השפיטה בעבירות הנדונות ולזירוזן, מפאת בקיאות שופטי התעבורה בעניינים הנוגעים לרכב, ועל ידי כך יביא להפעלה יעילה יותר של החוק למניעת מפגעים (סעיף 2).

ג. סעיף 30 לפקודה מורה:

"שר התחבורה יקבע בצו -

- (1) את שיעור הקנס לכל עבירת קנס, ולכל עבירת קנס חוזרת או נוספת שנעברה על ידי אותו אדם, ובלבד ששיעור הקנס לא יעלה על עשרים לירות לגבי עבירה ראשונה וחמישים לירות לגבי עבירה חוזרת או נוספת;
- (2) את גובה ההזמנה לצורך סעיף 29(א);
- (3) את אופן תשלום הקנס.

עבירת קנס הוגדרה בסעיף 1 לפקודה כעבירה על הפקודה או על תקנה, לרבות חוק עזר, שהותקנה לפיה ואשר שר התחבורה, בהסכמת שר המשפטים, הכריז עליה בצו שפורסם ברשומות, שהיא עבירת קנס; מי שנמסר לו דו"ח על עבירת קנס, רשאי לשלם את הקנס שנקבע בדו"ח, תוך 15 יום מיום מסירת הדו"ח, בבית המשפט או בבנק הדואר, ורואים את מי ששילם את הקנס כאילו הודה באשמה לפני בית המשפט, הורשע בדין ונשא את עונשו.

שר התחבורה הכריז על מספר ניכר של עבירות שגרתיות כעבירות קנס וקבע את שיעורי הקנסות לגביהן, במסגרת השיעורים המקסימליים שנקבעו בסעיף 30 הנ"ל. שיעורים מקסימליים אלה נקבעו בשנת תשי"ח ואינם משמשים כיום מסגרת לקנסות מרתיעים.

מוצע איפוא להגדיל את שיעור הקנס המקסימלי שמוותר לקבוע לגבי עבירה ראשונה ל-100 לירות, ולגבי עבירה חוזרת או נוספת – ל-200 לירות (סעיף 3).

ד. סעיף 36 לפקודה מורה:

36. (א) רשאי בית המשפט לפסול נאשם פסילה-על-תנאי, אך לא יעשה כן אם כבר הורשע הנאשם על אותה עבירה או על אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה תוך שתי השנים שקדמו לעבירה הנדונה.

(ב) מי שהוטלה עליו פסילה-על-תנאי כאמור, ייפסל אם עבר, תוך תקופה שנקבעה בגזר דינו ושללא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים מיום גזר הדין, אותה עבירה שעליה הורשע, או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה או עבירה אחרת שיקבע בית המשפט בגזר הדין, והורשע בפסק דין סופי על אותה עבירה תוך התקופה האמורה או לאחריה.

בהתאם לנוסח הקיים של סעיף 36(ב) לפקודה, תיכנס הפעלת הפסילה על תנאי לתקפה רק אחרי ההרשעה בפסק דין סופי על העבירה הנוספת. כתוצאה מכך אין בית המשפט המרשיע נאשם בעבירה נוספת יכול לצוות על הפעלת הפסילה על תנאי בו במעמד, אלא יש לחכות לתוצאות הערעור או עד עבור תקופת הערעור, הגם שאין בכוונת הנאשם לערער על פסק הדין. במקרה כזה יש לחזור בשניה אל בית המשפט כדי להשיג את הפעלת הפסילה על תנאי, דבר שגורם טרדה מיותרת. מוצע איפוא להרשות לבית המשפט, כמו בענין מאסר על תנאי, להורות שהפעלת פסילה על תנאי תהיה בכפוף לתוצאות הערעור, ושבהעדר הוראת בית המשפט תחילת תקופת הפסילה מיום מתן גזר הדין או מיום שחרור הנידון ממאסר שהוא מרצה.

נמצא למועיל להשוות גם את ההוראות האחרות בדבר פסילה על תנאי אל ההוראות בדבר מאסר על תנאי שנקבעו בחוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה) (תיקון מס' 5), תשכ"ג-1963 (סעיף 4).

ה. בסעיף 12 של הצעת החוק נוצרת עבירה חדשה של "הפקרה אחרי פגיעה", אשר העונש המקסימלי עליה הוא מאסר עשר שנים. נמצא שמן הדין יהיה אם העבירה של "הפקרה אחרי פגיעה" תגרוור עמה גם פסילה מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה. בשים לב לאופיה החמור של עבירה זו, מוצע שתקופת הפסילה תהיה, באין נסיבות מיוחדות, שלוש שנים, וזאת במקביל לתקופת הפסילה לגבי העבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, לפי סעיף 64 לפקודה (סעיף 5).

ו. הסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי ומסחרי וכן השכרת רכב פרטי ומסחרי לשם הסעת נוסעים בשכר אסורות על פי תקנה 92(ה) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, אלא אם הן נעשות על פי היתר מאת רשות הרישוי. עבירות על תקנה זו מתרחבות. הסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי או מסחרי ללא היתר מסכנת את הנוסעים, שכן בהעדר רישוי לא יכול להיות פיקוח יעיל מצד השלטונות לגבי סדרי הבטיחות בהסעת נוסעים אלה. יצויין גם שרכב פרטי ומסחרי המסיעים נוסעים בשכר ללא היתר מאת רשות הרישוי, אינם מכוסים בהכרח על ידי ביטוח מתאים.

להסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי או מסחרי שלא-כדין, מעסיקים בעלי הרכב נהגים; אם נתפס נהג בעבירה והוא מורשע ונפסל מהחזיק רשיון נהיגה, מעסיק בעל הרכב נהג אחר, והרשעתו של הנהג אינה מונעת את המשך השימוש ברכב שלא כדין. נמצא שהאמצעי היעיל למניעת הסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי או מסחרי הוא פסילת רשיון הרכב והחמרת הפסילה בעבירות חוזרות.

מוצע איפוא להסמיך את בית המשפט, במקרה של הרשעה על עבירה בדבר הסעת נוסעים בשכר ברכב פרטי או מסחרי שלא כדין, לפסול את בעל רשיון הרכב, לצמיחות או

1 ס"ח 394, תשכ"ג, עמ' 80.

לתקופה מסויימת, מהחזיק ברשיון לרכב מסויים, לסוגי רכב או לכל רכב, ובמקרים של עבירה חוזרת לפסול אותו מהחזיק ברשיון לכל רכב לתקופה שלא תפחת משנים עשר חודש, אלא אם ראה בית המשפט סיבה מיוחדת לקצר את התקופה (סעיף 8).

ז. סעיף 52 לפקודה מורה:

52. היתה רשות הרישוי סבורה, כי בדרך נהיגתו של אדם יש משום סכנה לבטיחות התנועה, רשאית היא לצוות על התליית רשיון הנהיגה שלו עד שיעמוד בבחינות ובבדיקות הרפואיות שתקבע, ובלבד שתקופת ההתליה לא תעלה על שלושה חדשים.

המציאות הוכיחה שישנם נהגים המשתמטים במתכוון מן הבדיקות הרפואיות הנדרשות על ידי רשות הרישוי, כך שכעבור התקופה של שלושה חדשים חובה להחזיר להם את רישיונות הנהיגה מבלי שהושגה המטרה שלמענה הותלה רשיון הנהיגה.

מוצע איפוא להאריך את תקופת ההתליה עד תום הבדיקות, אם לא עמד בהן הנהג מסיבה שאינה תלויה ברשות הרישוי (סעיף 10).

ח. סעיף 62(5) לפקודה מורה:

"העובר אחת העבירות האלה, דינו – מאסר שנתיים או קנס שלוש אלפים לירות: (5) בהיותו בעל של רכב שדרך נהיגתו גרמה לעבירה אינו מוסר ידיעה שבידו למסרה והיא עשויה להביא לזיהויו ולתפיסתו של הנהג."

הוראה זו אינה מספיקה לגבי מקרים שבהם הרכב בבעלותו של תאגיד או מוסד, ומוצע להטיל את החיוב למסור ידיעות גם על מי שמחזיק ברכב או שהרכב בשליטתו. כמו כן נמצא שמועיל לקבוע מי רשאי לדרוש את הידיעות ובאיזה תנאים, וכן את התקופה שבה חייבים למסור ידיעה כאמור (סעיף 11).

ט. הולכים ומתרבים המקרים שבהם מופקרים לנפשם נפגעי תאונות דרכים על ידי הנהגים שגרמו לתאונה. ביחוד גדולה הסכנה של הפקרת נפגע לנפשו כאשר לא נכחו בעת התאונה עדי ראיה, שאז גדול הפיתוי העומד בפני הנהג שגרם לתאונה להימלט ולמנוע הענשתו בשל העבירה שגרמה לתאונה. במקרים אלה נתונים חייו של הנפגע בסכנת מוות אלא אם הוא נאסף על ידי עוברי דרך מקריים.

חומרת מקרים אלה וריבויים מהיכים קביעת עונש חמור ביותר, כדי להרתיע עבר-יינים בכוח, להעמידם על חומרת העבירה ולהגביר את המערכה נגד תאונות דרכים. מוצע על כן להוסיף בפקודה סעיף אשר לפיו הפוגע באדם ע"י נהיגת רכב ומפקירו – דינו יהיה מאסר עד עשר שנים, עם קנס (עד 5000 ל"י) או ללא קנס, מאסר שאין גם להמירו במאסר על הנאי או בהעמדה למבחן (סעיף 12).

י. שר התחבורה התקין תקנות בדבר שעות עבודה ונהיגה של הנהגים באוטובוסים, במוניות, ברכב מסחרי אשר משקלו הכולל המותר עולה על 6000 ק"ג וברכב אחר המסיע או מורשה להסיע שמונה אנשים ויותר בנוסף על הנהג (ק"ת 1545, תשכ"ד, עמ' 788), מכוח הוראה מסמיכה בסעיף 70(22) לפקודה, לפיה רשאי שר התחבורה להתקין תקנות בכל הנוגע לבטיחות התנועה, תכנונה והסדרתה.

בכדי לאפשר הפעלה ופיקוח יעילים לגבי הגבלת שעות עבודה ונהיגה ולמנוע סיכון הכרוך באי קיום ההגבלה – מוצע לקבוע בסעיף 70 לפקודה הוראה מפורשת המסמיכה את שר התחבורה להתקין תקנות בדבר דרכי הסדר של שעות עבודה ונהיגה כאמור ובדבר הפיקוח על ביצוע ההסדרים (סעיף 13).

יא. (1) תקנה 85 לתקנות התעבורה, תשכ"א–1961, מורה:

"נמצא רכב עומד במקום שהעמדתו אסורה על פי חיקוק רואים את בעליו או מי שהרכב בשליטתו כאילו העמידו כאמור אלא אם הוכיח שהוא לא העמיד את הרכב באותו מקום, וכן ברשות מי היה הרכב אותה שעה או שהרכב נלקח ללא הסכמתו."

בשים לב לכך שהתקנה הנ"ל מטילה את חובת ההוכחה על הנאשם, נמצא שמוטב לכללה בפקודה עצמה.

(2) תקנה 86 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, דנה בהרחקת רכב על ידי המשטרה אם הרכב חונה במקום אסור או אם דרוש הדבר להסדר השימוש בדרך, או למניעת מפגע, או אם הרכב חונה באותו מקום במשך תקופה רצופה העולה על שבעה ימים והנוהג ברכב או האחראי עליו לא הרחיקו את הרכב בעצמם או אינם נמצאים במקום. לפעמים יש צורך שהמשטרה תגרור את הרכב לשם הרחקתו והחסנתו במוסך קרוב או במקום אחר. גרירה כאמור יכולה להתבצע או על ידי גרר המשטרה או על ידי גרר פרטי. הפקודה אינה מכילה כל הוראה בדבר האפשרות להייב את בעל הרכב, שרכבו צריך להיגרר כאמור, בהוצאות הגרירה וההחסנה. העדר הוראה כזו עשוי למנוע את הרחקתו של הרכב בנסיבות שיש בהן כדי הפרת סדרי התנועה או בטיחותה ואת פינויין של דרכים לזרימה חפשית של התנועה. על כן מוצע שהוצאות עבור הרחקת הרכב, גרירתו או החסנתו בנסיבות כאלה יהיו מוטלות על בעל הרכב או מי שהרכב בשליטתו בסכום שנקבע על פי חיקוק לפעולות האמורות.

(3) לעתים יש צורך להרחיק או לגרור רכב כדי ששוטר יוכל למלא את תפקידיו, אף אם אין הרכב עומד במקום חניה אסור או בנסיבות שיש בהן כדי הפרת סדרי תנועה או בטיחותה. לנסיבות כאלה מוצע שהסדר דומה לנ"ל יחול, פרט לחיוב בעל הרכב בהוצאות (סעיף 14).

יב. הרישה של סעיף 77(א) לפקודה מורה:

"מועצה של עיריה או של מועצה מקומית רשאית, בהסכמת הממונה על המחוז ורשות הרישוי, להחקיין חוקי עזר בדבר -"

לפי סעיף 1 לפקודה, רשות הרישוי - המפקח על התעבורה או אדם שהמפקח אצל לו, בהודעה ברשומות, מסמכיותיו כרשות הרישוי, לכל שטח המדינה או לחלק ממנה. מוצע שסמכויות הממונה על המחוז לענין סעיף 77 לפקודה יעברו לשר הפנים וש- סמכויות רשות הרישוי יעברו לשר התחבורה.

ההצעה שסמכויות הממונה על המחוז יעברו לשר הפנים קשורה בחוק העברת סמכויות (ממונים על מחוזות וקציני מחוז), תשכ"ד-1964², לפיו עברו סמכויותיו של הממונה על המחוז לענין מספר חיקוקים אחרים, למי שיקבעו השרים הממונים על ביצוע אותם חיקוקים. הסמכויות של הממונה על המחוז לפי סעיף 77 לפקודה לא נכללו בחוק הנ"ל, מתוך כוונה לקבוע בחוק לתיקון הפקודה הסדר שונה, לפיו יעברו סמכויות אלה לשר הפנים עצמו.

באשר להעברת סמכויות רשות הרישוי לענין סעיף 77 לפקודה לשר התחבורה, באה ההצעה לתת גושפנקה למצב הקיים, לפיו מאשר שר התחבורה את חוקי העזר בתוקף הסמכויות של רשות הרישוי שנטל לידינו על פי סעיף 1 לפקודת סדרי השלטון והמשפט (הוראות נוספות), תש"ח-1948. יתר על כן, העברת הסמכויות של רשות הרישוי לשר התחבורה מתבקשת לאור העברת הסמכויות של הממונה על המחוז לשר הפנים.

² ס"ח 423, תשכ"ד, עמ' 80.